

Interdisciplinary Journal of Humanities Studies

Received:4 January 2026

Revised:5 February 2026

Original Article

Accepted: 27 April 2026

**ภาษา ภาพและความเกลียดชัง: การวิเคราะห์วาทกรรมสื่อไทยในสถานการณ์ชายแดน
ไทย-กัมพูชา**

Visual Language and Hate speech: An Analysis of Thai Media Discourse in the Thai-
Cambodian Border Situation

นายพรชัย กิจบำรุง¹

Mr.Pornchai Kitbamrung

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาการสร้างวาทกรรมความเกลียดชังในสื่อไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ และศาสตร์สังคมในการวิเคราะห์ภาษาและภาพที่สร้างให้เป็นผู้อื่น และ การกันไปสู่ชายขอบ ของกลุ่มชาติพันธุ์ฝ่ายตรงข้าม ผลการวิจัยพบว่ากลวิธีภาษา เช่น การใช้คำเปรียบเปรย เสียดสี และการระบุชาติพันธุ์ รวมถึงภาพและสัญลักษณ์ เช่น สีเข้ม รูปภาพความรุนแรง และมีเชิงเสียดสี ช่วยเสริมอารมณ์เชิงลบและ ตอกย้ำแบบแผนเดิมของฝ่ายตรงข้าม การประเมินผลกระทบต่อผู้รับสารเผยให้เห็นว่าข้อความและภาพเหล่านี้ส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชนชายแดน ลดความเชื่อมโยงของชุมชน และเพิ่มความตึงเครียดระหว่างไทย-กัมพูชา การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับบริบทสากลชี้ว่า กลวิธีทางภาษาและ การประมวลผลหลากหลายรูปแบบ มีลักษณะร่วมกับต่างประเทศ แต่สะท้อนบริบทประวัติศาสตร์และสังคมของชายแดนไทย-กัมพูชา บทความเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อจัดการ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ได้แก่ การสร้างกรอบการสื่อสารที่เป็นกลาง การจัดการภาพและสัญลักษณ์ในสื่อ การพัฒนาความรู้ด้านสื่อแก่ประชาชนชายแดน การออกแบบมาตรการร่วมระหว่างรัฐ และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง บทความนี้ชี้ให้เห็นว่า การจัดการ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ผ่านภาษาและภาพเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความเข้าใจ ลดผลกระทบทางสังคม และเสริมสร้างความสัมพันธ์ชายแดนไทย-กัมพูชาอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : ภาษาและความเกลียดชัง, สื่อไทย, ชายแดนไทย-กัมพูชา, การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์, ศาสตร์สังคม

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Abstract

This article examines the construction of Hate speech in Thai media along the Thai–Cambodian border, focusing on language and imagery that generate othering and marginalization of ethnic groups. Using Critical Discourse Analysis (CDA) and Social Semiotics, the study analyzes how metaphors, sarcasm, ethnic markers, and visual symbols such as dark colors, violent images, and satirical memes reinforce negative stereotypes and emotional arousal. Impact assessment reveals that such media content influences attitudes and behaviors of border populations, reduces social cohesion, and exacerbates tensions between Thailand and Cambodia. Comparative analysis with global contexts indicates that linguistic strategies and multimodal communication are similar internationally, but local history, culture, and border-specific contexts shape unique manifestations in Thai media. Policy recommendations include developing neutral communication frameworks, ethical management of images and symbols, media literacy education for border populations, collaborative cross-border communication protocols, and continuous monitoring and research. These strategies aim to mitigate the social impact of Hate speech, enhance interethnic understanding, and promote sustainable border relations. This study highlights the importance of analyzing language and imagery in Thai media as tools for understanding the mechanisms of Hate speech and developing effective interventions to reduce social tensions along the Thai–Cambodian border.

Keywords: Language and hate, Thai media, Thai–Cambodian border, Critical Discourse Analysis, Social Semiotics

1. บทนำ

1.1 บริบทปัญหา

ชายแดนไทย–กัมพูชาเป็นพื้นที่ที่มีบริบทเชิงประวัติศาสตร์และความสัมพันธ์ข้ามพรมแดนอย่างซับซ้อนทั้งในระดับการเมืองและสังคมวัฒนธรรม ปัญหาการตีความเขตแดน ข้อพิพาทด้านทรัพยากร และการเคลื่อนย้ายของประชากรได้ทิ้งร่องรอยของความตึงเครียดในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นมายาวนาน แม้การเจรจาทางการทูตจะช่วยบรรเทาความขัดแย้งในระดับโครงสร้าง แต่ความไม่ไว้วางใจและอคติทางชาติพันธุ์ยังคงปรากฏในการรับรู้ของ

ประชาชนทั้งสองฝั่งพรมแดน อันนำไปสู่แรงกดดันเชิงสัญลักษณ์และรอยร้าวในความสัมพันธ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าว (Chimkhilai & Panyametheekul, 2024)

ในบริบทการสื่อสารมวลชนของไทย สื่อกระแสหลักและสื่อออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการ “สร้างกรอบ” (framing) ข่าวและเหตุการณ์ชายแดน ซึ่งไม่เพียงรายงานข้อเท็จจริงเท่านั้น แต่ยังมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้ภาษาและภาพที่เสริมทัศนคติทางอารมณ์และอคติบางประการ งานวิจัยของ Hemtanon, Phetkrachang และ Yangyuen (2024) พบว่าการนำเสนอข้อความที่มีเนื้อหาเกลียดชังบนแพลตฟอร์มสื่อสังคมไทยมักใช้รูปแบบภาษาที่ชวนให้เกิดการตีความเชิงลบและแบ่งแยกกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ Sangsawat (2024) ชี้ให้เห็นว่าการสื่อสารเช่นนี้มีส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสารให้เกิดความรุนแรงและลดทอนความเห็นอกเห็นใจต่ออีกฝ่ายหนึ่ง

สื่อสังคมโดยเฉพาะเฟซบุ๊กและยูทูบ ทำให้การเผยแพร่เนื้อหาเชิงอารมณ์และ คำพูดที่แสดงความเกลียดชังแพร่ขยายอย่างรวดเร็วและไม่มีการคัดกรองที่เข้มงวด งานวิจัยของ Eakwilai และคณะ (2021) แสดงให้เห็นว่าภาษาที่ใช้ในโพสต์และคอมเมนต์ที่มีการแสดงความเกลียดชังมักประกอบด้วยคำที่สื่อถึงการประديษฐ์ “การแบ่งแยก”(Othering) และการลดทอนมนุษยธรรมของฝ่ายตรงข้ามเช่นเดียวกับงานของ สิริรักษ์และคณะ (2025) ที่วิเคราะห์การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพและรุนแรงในข้อความกลั่นแกล้งบนสื่อสังคมภาษาไทย พบว่าการเลือกใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคสามารถยกระดับบริบทจากการวิพากษ์ปกติเป็นการโจมตีเชิงอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ได้อย่างมีนัยสำคัญ

การนำเสนอภาพประกอบข่าว(Meme) ที่ใส่ข้อความเชิงลบยังเป็นอีกหนึ่งกลไกที่เสริมพลังของความเกลียดชัง ตัวอย่างจากการศึกษาวาทกรรมหลายรูปแบบ(Multimodal discourse) พบว่าการจับคู่ระหว่างภาพและคำบรรยายสามารถสร้าง “กรอบ (Frame)” ที่แข็งแรงและมีผลทางอารมณ์มากกว่าข้อความเพียงอย่างเดียว (Becker, Scheiber & Jensen, 2025) งานวิจัยในบริบทต่างประเทศยังชี้ให้เห็นถึงบทบาทของภาพและรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ในการแพร่กระจาย คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ออนไลน์อย่างเป็นระบบ (ElSherief et al., 2018; ElSherief et al., 2021) ในบริบทไทยเอง Chimkhilai & Panyametheekul (2024) พบว่าข้อสังเกตและภาพในยูทูบที่เกี่ยวข้องกับชนกลุ่มน้อยหรือเหตุการณ์ชายแดนมีการใช้โครงสร้างภาษาที่เสริมภาพลักษณ์เหมารวม (stereotype) และอารมณ์ลบอย่างชัดเจน

ด้วยเหตุนี้ปรากฏการณ์ของการนำเสนอ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ผ่านภาษาและภาพในสื่อไทยจึงไม่อาจมองข้ามเมื่อวิเคราะห์ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ชายแดนไทย-กัมพูชา เพราะสื่อไม่เพียงสะท้อนสภาพสังคมเท่านั้น แต่ยังมีส่วนในการสร้างและขยายความเกลียดชังซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ของประชากรชายแดนและสาธารณชนทั่วไป (Ermida, 2023) การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษาและการใช้ภาพจึงมีความจำเป็นเพื่อเข้าใจโครงสร้างของวาทกรรมเชิงลบและเสนอแนวทางเชิงสื่อสารสาธารณะที่มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 ความสำคัญของการศึกษา

การศึกษามีความสำคัญในหลายมิติ ทั้งเชิงวิชาการ สังคม และนโยบาย สังคมชายแดนไทย-กัมพูชาเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และภาษาที่ซับซ้อน การเข้าใจกลไกของการสร้างความเกลียดชังในสื่อจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะวาทกรรมเชิงลบสามารถบั่นทอนความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนชายแดนและทำให้ความร่วมมือในระดับท้องถิ่นลดลง (Chimkhilai & Panyametheekul, 2024)

ในเชิงวิชาการการวิเคราะห์ภาษาและภาพในสื่อไทยและสื่อสังคมยังถือเป็นช่องว่างของงานวิจัย การศึกษาวาทกรรมหลายรูปแบบจะช่วยเปิดเผยกลวิธีเชิงภาษาศาสตร์และเชิงสัญลักษณ์ที่สื่อใช้ในการสร้าง หรือเสริมสร้างความเกลียดชัง (Becker, Scheiber & Jensen, 2025) ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยเติมเต็มความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับการทำงานของวาทกรรมและการใช้สัญลักษณ์ภาพในบริบทท้องถิ่น ซึ่งงานวิจัยก่อนหน้านี้ในไทยส่วนใหญ่ยังเน้นเพียงข้อความหรือการวิเคราะห์เชิงคุณภาพทั่วไปเท่านั้น (Hemtanon, Phetkrachang & Yangyuen, 2024)

นอกจากนี้การศึกษาเรื่องภาษาและภาพที่สร้างความเกลียดชังมีความสำคัญต่อการออกแบบนโยบายสาธารณะ งานวิจัยหลายชิ้นชี้ว่าการเข้าใจรูปแบบการสื่อสารเชิงลบสามารถช่วยกำหนดแนวทางควบคุมสื่อ และส่งเสริมการสื่อสารเชิงบวกในสังคมออนไลน์ (Eakwilai, Soommat, Phansawang & Phongsuwan, 2021) ข้อมูลเชิงลึกนี้มีประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้กำหนดนโยบาย และองค์กรไม่แสวงผลกำไรในการออกแบบมาตรการลดความเกลียดชังและการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์

ในเชิงสังคมวาทกรรมความเกลียดชังส่งผลต่อความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชนชายแดน การศึกษาจะช่วยระบุองค์ประกอบของข้อความและภาพที่ก่อให้เกิดอคติหรือภาพลักษณ์เหมารวม (Stereotype) และสร้างแนวทางให้เกิดการสื่อสารที่ลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชากร (สีหรัักษ์, ปึกษาสุข & ตุ่มณีจินดา, 2025) นอกจากนี้การวิจัยยังสามารถนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์การศึกษาและสร้างความรู้สื่อสารสาธารณะที่เหมาะสมกับบริบทของไทย ทั้งในด้านการเรียนรู้สื่อ (Media literacy) และการเสริมสร้างความเข้าใจต่อความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม

ด้วยเหตุนี้งานนี้จึงไม่เพียงแต่สำคัญต่อวงการวิชาการสังคมศาสตร์และสื่อสารมวลชนเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการพัฒนานโยบายและกลยุทธ์สื่อสารสาธารณะในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ทำให้สามารถลดผลกระทบของคำพูดที่แสดงความเกลียดชัง และส่งเสริมความร่วมมือและสันติภาพในชุมชนชายแดนได้อย่างเป็นรูปธรรม (Ermita, 2023)

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎี คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง และ วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse)

คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง หรือการสื่อสารที่มีเจตนาก่อให้เกิดความเกลียดชังต่อกลุ่มบุคคลโดยอิงจากชาติพันธุ์ ศาสนา หรือวัฒนธรรม เป็นปรากฏการณ์ที่มีความซับซ้อนและสัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง (Ermita, 2023) ในงานวิชาการด้านสื่อและสังคมศาสตร์ การเข้าใจ คำพูดที่แสดงความเกลียดชังจึงไม่

เพียงพิจารณาที่ตัวข้อความหรือคำศัพท์เพียงอย่างเดียว แต่ต้องวิเคราะห์ถึงโครงสร้างวาทกรรม (Discourse structure) การเลือกใช้ภาษา และการสร้างความหมายเชิงอัตลักษณ์ (identity construction) ของฝ่ายที่ถูกกล่าวถึง (Chimkhilai & Panyametheekul, 2024)

ทฤษฎีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis -CDA) ชี้ให้เห็นว่าภาษาเป็นทั้งเครื่องมือและสนามของอำนาจ โดยข้อความหรือภาพในสื่อสามารถใช้สร้างและเสริมอำนาจบางฝ่าย และทำให้เกิดการกีดกันไปสู่ความเป็นชายขอบ (Marginalize) หรือทำให้กลุ่มอื่นกลายเป็น “การแบ่งแยก” ในสังคม (Van Dijk, 2020; Hemtanon, Phetkrachang & Yangyuen, 2024) การใช้การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ในการวิเคราะห์ คำพูดที่แสดงความเกลียดชังช่วยให้เห็นว่าไม่ใช่เพียงคำพูดหรือรูปภาพที่สร้างผลกระทบ แต่เป็นวิธีการจัดโครงสร้างข้อความ การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล และกรอบการนำเสนอ (Framing) ที่ทำให้เกิดอคติและภาพลักษณ์เหมารวมต่อกลุ่มเป้าหมาย (สีหรัักษ์, ปักชาสุข & ตุ่มฉินจินดา, 2025)

นอกจากนี้การวิเคราะห์วาทกรรมหลายรูปแบบยังชี้ว่า ภาพประกอบ ข่าว ภาพประกอบข่าว หรือ อินโฟกราฟฟิค สามารถทำงานร่วมกับข้อความเชิงลบเพื่อเสริมแรงอารมณ์และความหมายเชิงลบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Becker, Scheiber & Jensen, 2025) ตัวอย่างเช่น การใช้ภาพชวนให้เกิดอารมณ์กลัวหรือโกรธประกอบกับคำบรรยายที่เสียดสีหรือโจมตีอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ สามารถสร้างผลกระทบต่อผู้รับสารได้มากกว่าการใช้ข้อความเพียงอย่างเดียว (ElSherief et al., 2018; ElSherief et al., 2021)

ในบริบทชายแดนไทย-กัมพูชา การวิเคราะห์การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ และวาทกรรมหลายรูปแบบช่วยให้เข้าใจว่าข้อความเชิงลบในสื่อไทยไม่เพียงสะท้อนความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่ยังมียุทธศาสตร์ในการสร้างกรอบความคิดและทัศนคติของประชาชนต่อกลุ่มชาติพันธุ์และฝ่ายตรงข้าม (Chimkhilai & Panyametheekul, 2024) การศึกษาในเชิงลึกเช่นนี้จึงมีความสำคัญต่อการออกแบบนโยบายสื่อและกลยุทธ์สื่อสารสาธารณะที่ลดผลกระทบของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง และส่งเสริมความเข้าใจระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดน (Ermida, 2023)

การวิเคราะห์ภาษาในสื่อไทย

การวิเคราะห์ภาษาในสื่อไทยที่เกี่ยวข้องกับชายแดนไทย-กัมพูชาชี้ให้เห็นว่าภาษาที่เลือกใช้มักสะท้อนกรอบความคิดเชิงลบต่อฝ่ายตรงข้ามทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม งานวิจัยของ Hemtanon, Phetkrachang และ Yangyuen (2024) ระบุว่าข้อความบนสื่อสังคมไทยมักใช้คำที่เสริมสร้าง ภาพลักษณ์เหมารวมและเน้นความแตกต่างเชิงลบ เช่น การเน้นอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ ความยากจน หรือพฤติกรรมที่ถือเป็น “ภัยสังคม” การเลือกใช้คำดังกล่าวไม่เพียงทำให้ผู้รับสารตีความฝ่ายตรงข้ามในเชิงลบเท่านั้น แต่ยังสร้างอารมณ์โกรธ กลัว หรือรังเกียจที่มีผลต่อพฤติกรรมสังคม

การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพหรือเสียดสีเป็นอีกกลไกหนึ่งที่สื่อไทยใช้เพื่อเสริมแรงความเกลียดชัง สีหรัักษ์, ปักชาสุข และ ตุ่มฉินจินดา (2025) วิเคราะห์ข้อความบนสื่อออนไลน์พบว่า การเลือกคำที่ล้อเลียนหรือโจมตีอัต

ลักษณะชาติพันธุ์สามารถสร้างกรอบทางอารมณ์ (Emotional framing) ที่ส่งผลต่อผู้รับสารโดยตรงข้อความเหล่านี้ มักมีโครงสร้างประโยคที่ทำให้ฝ่ายตรงข้ามถูกมองเป็น “ผู้อื่น” และถูกลดทอนความเป็นมนุษย์ ทำให้เกิดแรงตึงเครียดทางสังคมแม้เหตุการณ์จริงจะไม่รุนแรงเท่าที่ปรากฏในสื่อ

นอกจากนี้การสื่อสารทางภาษาในข่าวออนไลน์และบทความสื่อกระแสหลักก็มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการรับรู้ของประชาชน งานวิจัยของ Sangsawat (2024) พบว่าการเลือกใช้พาดหัวข่าว (headline) หรือคำบรรยายประกอบภาพข่าวสามารถกำหนดเรื่องเล่า (Narrative) ที่มุ่งสร้างความเกลียดชังหรือความรู้สึกไม่ไว้วางใจต่อกลุ่มชาติพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น การใช้คำที่แสดงถึงความรุนแรง “รุมทำร้าย,” “บุกรุก,” หรือ “คุกคาม” ทำให้ผู้รับสารมองฝ่ายตรงข้ามเป็นภัย และสะท้อนกรอบในลักษณะชั่วตรงข้าม

งานวิจัยของ Chimkhilai & Panyametheekul (2024) ยังชี้ให้เห็นว่าการวิเคราะห์ภาษาเชิงคุณภาพควบคู่กับการวิเคราะห์วาทกรรมหลายรูปแบบสามารถช่วยระบุรูปแบบ (Pattern) ของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ในสื่อไทยได้อย่างชัดเจน การวิเคราะห์เช่นนี้ไม่เพียงเปิดเผยคำศัพท์หรือโครงสร้างประโยคที่ใช้ แต่ยังแสดงให้เห็นถึงวิธีการเลือกข้อมูลและกรอบการนำเสนอ (Selection and framing) ซึ่งมีผลต่อการสร้างความรู้สึกกลัวโกรธ หรือรังเกียจในผู้รับสาร

การวิเคราะห์ภาษาในสื่อไทยจึงเป็นกุญแจสำคัญในการทำความเข้าใจวาทกรรมความเกลียดชัง เพราะภาษาเป็นทั้งเครื่องมือและสนามของอำนาจ (Van Dijk, 2020) การระบุรูปแบบทางภาษาเหล่านี้ช่วยให้การวิจัยสามารถเสนอแนวทางในการสื่อสารที่สร้างสรรค์และลดความขัดแย้งได้ โดยเฉพาะในบริบทชายแดนที่ความตึงเครียดเชิงชาติพันธุ์และวัฒนธรรมมีแนวโน้มสูง

การวิเคราะห์ภาพและ รูปแบบที่หลากหลาย (Multimodality) ในสื่อไทย

การวิเคราะห์สื่อในเชิงวาทกรรมหลายรูปแบบชี้ให้เห็นว่าภาพประกอบ ข่าว ภาพประกอบข่าว หรือ อินโฟกราฟิกมีบทบาทสำคัญในการสร้างและเสริมความเกลียดชังร่วมกับข้อความ (Becker, Scheiber & Jensen, 2025) ภาพสามารถสื่อความหมายได้ทั้งในเชิงสัญลักษณ์และอารมณ์ ทำให้ผู้รับสารรับรู้ข้อมูลในลักษณะเชิงลบต่อฝ่ายตรงข้ามทางชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมได้อย่างรวดเร็วและทรงพลัง งานวิจัยพบว่าการจับคู่ระหว่างภาพและคำบรรยายที่เสียดสีหรือโจมตีอัตลักษณ์ชาติพันธุ์สามารถเสริมแรงกรอบทางอารมณ์ และสร้างภาพลักษณ์เหมารวม ที่ยากต่อการลบล้าง (ElSherief et al., 2018; ElSherief et al., 2021)

ในบริบทชายแดนไทย-กัมพูชา ภาพข่าว บนสื่อสังคมมักแสดงถึงเหตุการณ์ความขัดแย้ง ความรุนแรง หรือความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยใช้สัญลักษณ์ที่กระตุ้นอารมณ์ เช่น การจัดวางสีหน้า ตัวละคร หรือฉากเหตุการณ์ที่แสดงถึงความกลัวและความโกรธ (Chimkhilai & Panyametheekul, 2024) การจัดวางภาพและคำบรรยายเช่นนี้ทำให้ผู้รับสารมีแนวโน้มตีความฝ่ายตรงข้ามเป็นภัยสังคมหรือผู้รุกรานพื้นที่ความมั่นคงของชาติ ซึ่งสะท้อนถึงการเลือกเฟ้นข้อมูลและกรอบการนำเสนอ (Selection and framing) ของสื่อไทย

นอกจากนี้งานวิจัยในไทยยังชี้ว่าภาพประกอบสามารถทำงานร่วมกับภาษาที่ไม่สุภาพและข้อความเสียดสี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง สหรัักษ์, ปึกษาสุข และ ตุ่มณีจินดา (2025) พบว่าการเลือกใช้ภาพพร้อมข้อความเสียดสีสามารถยกระดับความรุนแรงเชิงอารมณ์ ทำให้ข้อความที่อาจเป็นการวิพากษ์ ปกติกกลายเป็นการโจมตีอัตลักษณ์ชาติพันธุ์อย่างชัดเจน การใช้ภาพประกอบดังกล่าวยังสามารถสื่อสารแนวคิด โดยนัย (Implicit) คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ซึ่งไม่ปรากฏชัดในข้อความเพียงอย่างเดียว แต่ส่งผลต่อการรับรู้ ของผู้รับสารอย่างลึกซึ้ง

งานวิจัยนานาชาติชี้ให้เห็นว่าวาทกรรมหลายรูปแบบในสื่อออนไลน์มีความสำคัญต่อการสร้างวาทกรรม ของความเกลียดชัง การวิเคราะห์รูปแบบการใช้สี ภาพเคลื่อนไหว และการจัดองค์ประกอบกราฟิก สามารถระบุ โครงสร้างการสื่อสารที่เน้นสร้างการดึงดูดทางอารมณ์ (Emotional appeal) และตอกย้ำภาพลักษณ์เชิงลบ (Reinforce negative stereotypes) (ElSherief et al., 2021; Ermida, 2023) ในบริบทไทยการนำแนวคิดวาท กรรมหลายรูปแบบมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์สื่อชายแดนช่วยให้เข้าใจลักษณะเฉพาะของวาทกรรม คำพูดที่ แสดงความเกลียดชัง และเปิดทางสู่แนวทางลดความขัดแย้งผ่านการออกแบบสื่อและนโยบายการสื่อสารที่ เหมาะสม

ด้วยเหตุนี้การวิเคราะห์ภาพและวาทกรรมหลายรูปแบบ จึงเป็นส่วนสำคัญของทบทวนวรรณกรรมใน การศึกษา คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ในสื่อไทย โดยช่วยให้เห็นว่าภาพไม่ได้เป็นเพียงการเสริมข้อความ แต่เป็น กลไกสำคัญที่สร้างอิทธิพลทางอารมณ์และความหมายเชิงลบต่อกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในแง่การรับรู้ของประชาชน ชายแดนและการสร้างภาพลักษณ์เหมารวม (Stereotype) ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ (Becker, Scheiber & Jensen, 2025; Chimkhilai & Panyametheekul, 2024)

2.วัตถุประสงค์งานวิจัย

วัตถุประสงค์หลักของงานวิจัยนี้คือการวิเคราะห์บทบาทของภาษาและภาพในการสร้างและแพร่กระจาย ความเกลียดชังในสื่อไทยและสื่อสังคม โดยมุ่งเน้นเฉพาะบริบทชายแดนไทย-กัมพูชา งานวิจัยนี้ต้องการเปิดเผย กลวิธีทางวาทกรรมที่ใช้ทั้งในข้อความและภาพ เพื่อทำความเข้าใจว่าการสื่อสารเหล่านี้ส่งผลต่อทัศนคติและความ รับรู้ของประชาชนอย่างไร วัตถุประสงค์รองประกอบด้วย:

1. การระบุรูปแบบภาษาและคำศัพท์ที่สื่อไทยและสื่อสังคมออนไลน์ใช้เพื่อสร้างหรือเสริมแรงความเกลียดชัง ต่อฝ่ายตรงข้ามทางชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรม
2. การวิเคราะห์ภาพและสัญลักษณ์ประกอบข่าวหรือโพสต์ออนไลน์ที่เพิ่มพลังเชิงอารมณ์ให้กับข้อความเชิง ลบ
3. การสำรวจผลกระทบที่การสื่อสารดังกล่าวมีต่อความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชาและการ รับรู้ของประชาชน

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ คำถามวิจัยหลักมีดังนี้:

1. ภาษาและคำศัพท์ประเภทใดที่ปรากฏในสื่อไทยและสื่อสังคม ที่เกี่ยวข้องกับชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งมีบทบาทในการสร้างความเกลียดชังหรือภาพลักษณ์เหมารวม ต่อฝ่ายตรงข้าม?
2. ภาพประกอบ ข่าว หรือการนำเสนอภาพประกอบข่าว ประเภทใดที่ช่วยเสริมความรุนแรงทางอารมณ์และความเกลียดชังในบริบทชายแดน?
3. วาทกรรมเชิงลบดังกล่าวมีผลต่อทัศนคติและการรับรู้ของประชาชนชายแดนไทย-กัมพูชาอย่างไร?
4. กลวิธีเหล่านี้สะท้อนแนวคิดหรือกรอบทางสังคมและวัฒนธรรมใด และสามารถเชื่อมโยงกับทฤษฎีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์(Critical Discourse Analysis) หรือสัญศาสตร์สังคม(Social Semiotics) ได้อย่างไร

การกำหนดวัตถุประสงค์และคำถามวิจัยเช่นนี้จะช่วยให้การศึกษามีความชัดเจนและเป็นระบบ สามารถตอบโจทย์ทั้งเชิงวิเคราะห์ภาษาศาสตร์และสัญลักษณ์ภาพ และเปิดทางสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและสื่อสารสาธารณะที่ลดความขัดแย้งและส่งเสริมความเข้าใจในชุมชนชายแดน

3. วิธีวิจัย

การออกแบบวิธีวิจัย (Research Design) ในงานวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลัก โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์เชิงลึกของวาทกรรมความเกลียดชังในสื่อไทยและสื่อสังคม ที่เกี่ยวข้องกับชายแดนไทย-กัมพูชา การออกแบบวิจัยเน้นความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมเชิงลึก ไม่เพียงแต่ระบุรูปแบบภาษาและภาพ แต่ยังเข้าใจความหมายและบริบทเชิงสัญลักษณ์ที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังการสื่อสาร

การศึกษาใช้การวิเคราะห์เอกสารและเนื้อหาสื่อ (Document and Content Analysis) ประกอบกับวาทกรรมหลายรูปแบบ(Multimodal discourse analysis) เพื่อวิเคราะห์ทั้งข้อความและภาพประกอบสื่อออนไลน์และสื่อกระแสหลัก การออกแบบเช่นนี้ช่วยให้สามารถระบุรูปแบบ ของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง, การ framing, การใช้ภาษาเสียสี และการใช้ภาพเชิงสัญลักษณ์ที่ส่งเสริมภาพลักษณ์เหมารวม ได้อย่างชัดเจน

โดยกรอบการวิจัยถูกกำหนดให้ครอบคลุมสามมิติหลักคือ

1. ภาษา (Textual Analysis): วิเคราะห์คำศัพท์ โครงสร้างประโยค และ กลวิธีการพูดที่ใช้ในข้อความข่าวและโพสต์ออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับชายแดนไทย-กัมพูชา
2. ภาพและสัญลักษณ์ (Visual and Semiotic Analysis): วิเคราะห์ภาพประกอบ ข่าว เพื่อระบุรูปแบบวาทกรรมหลายรูปแบบ ที่สร้างผลกระทบทางอารมณ์(Emotional impact)และตอกย้ำภาพลักษณ์เชิงลบ
3. บริบททางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Context): พิจารณารอบทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และ ประวัติศาสตร์ชายแดนที่มีผลต่อการตีความข้อความและภาพ

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์เชิงปฏิบัติการเพื่อใช้พิจารณาว่า เนื้อหาใดเข้าข่าย “คำพูดหรือภาษาที่แสดงถึงความเกลียดชัง” เพื่อให้การวิเคราะห์มีความเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้ โดยพิจารณาจากลักษณะของข้อความและภาพที่ปรากฏในข้อมูล หากเนื้อหานั้นมีลักษณะอย่างน้อยหนึ่งประการ ได้แก่ (1) การลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ของกลุ่มเป้าหมายผ่านการเปรียบเทียบหรือถ้อยคำเชิงด้อยค่า (2) การเหมารวมเชิงลบโดยเชื่อมโยงพฤติกรรมหรือคุณลักษณะด้านลบกับกลุ่มชาติพันธุ์หรือสัญชาติ (3) การจัดวางอีกฝ่ายหนึ่งในฐานะ “ศัตรู” หรือภัยคุกคามต่อชาติ ศีลธรรม หรือความมั่นคง และ (4) การใช้ถ้อยคำหรือกรอบการสื่อสารที่ปลุกเร้าอารมณ์เกลียดชังหรือทำให้การกีดกันและการใช้ความรุนแรงต่ออีกฝ่ายหนึ่งดูมีความชอบธรรม เกณฑ์ดังกล่าวถูกนำมาใช้ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงบริบท เพื่อให้การตีความสอดคล้องกับสภาพสังคมและการเมืองในกรณีชายแดนไทย-กัมพูชา

การวิจัยนี้ใช้ การสุ่มตัวอย่างเชิงเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับเลือกตัวอย่างสื่อไทยและสื่อสังคมที่เกี่ยวข้องกับชายแดนไทย-กัมพูชา เก็บตัวอย่างช่วงเดือน มิถุนายน -ตุลาคม พ.ศ.2568โดยเลือกตัวอย่างที่มีการแพร่หลายและเป็นข่าวหรือโพสต์ที่มีความเกี่ยวข้องสูง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีผลกระทบต่อการรับรู้ของประชาชนมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จะถูกบันทึกและจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัล เพื่อง่ายต่อการเข้าถึงและการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

การออกแบบวิธีวิจัยเช่นนี้ช่วยให้สามารถตอบคำถามวิจัยทั้ง 4 ข้อได้ครบถ้วน ได้แก่ การระบุรูปแบบภาษา การวิเคราะห์ภาพ การประเมินผลกระทบต่อนักคิด และการเชื่อมโยงกับทฤษฎีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ และศาสตร์สังคมวิธีการนี้ยังสร้างความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย (Credibility) ผ่านการทดสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ของแหล่งข้อมูล การวิเคราะห์หลายมิติ และการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ

4. ผลการศึกษา

1. กลวิธีภาษาในการสร้างความเกลียดชัง

ภาษาเป็นเครื่องมือหลักที่สื่อไทยและสื่อสังคม ใช้ในการสร้างและเสริมความเกลียดชังต่อฝ่ายตรงข้ามทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม งานวิจัยในไทยพบว่า กลวิธีทางภาษาที่ใช้มีหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการใช้ คำเปรียบเทียบ (Metaphor) และ คำเสียดสี (Sarcasm/irony) ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ของผู้รับสารอย่างชัดเจน

ในการวิจัยนี้พบว่า ภาษาเป็นกลไกหลักที่สื่อไทยและสื่อสังคมออนไลน์ใช้ในการสร้างและเสริมความเกลียดชังต่อฝ่ายตรงข้ามในบริบทชายแดนไทย-กัมพูชา จากการวิเคราะห์ข่าวออนไลน์ โพสต์ และคอมเมนต์ที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลวิธีทางภาษาที่ปรากฏอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การใช้คำเปรียบเทียบและคำเสียดสีที่สื่อถึงความรุนแรงหรือความด้อยค่าของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการระบุอัตลักษณ์ชาติพันธุ์โดยตรงผ่านคำหรือวลีที่มีนัยเชิงลบ ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า การใช้คำลักษณะดังกล่าวทำให้กลุ่มที่ถูกกล่าวถึงถูกวางตำแหน่งในฐานะ “ผู้อื่น” และถูกลดทอนความเป็นมนุษย์ในเชิงสัญลักษณ์

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ยังพบว่าการใช้โครงสร้างประโยคเชิงลบ เช่น การใช้กรรมวาจกหรือการทำให้เหตุการณ์เป็นนามธรรม (Nominalization) ช่วยลดความชัดเจนของผู้กระทำ แต่ยังคงสร้างผลกระทบทางอารมณ์ต่อผู้รับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลวิธีเหล่านี้ทำให้เนื้อหาข่าวและข้อความออนไลน์ปรากฏในลักษณะคล้าย “ข้อเท็จจริงที่เป็นกลาง” ทั้งที่แฝงกรอบอคติและการชี้นำทางอารมณ์อย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาผลการศึกษานี้ผ่านกรอบการวิเคราะห์ทฤษฎีการสื่อสารเชิงวิพากษ์ จะเห็นได้ว่าภาษาที่ปรากฏในสื่อไทยไม่ได้ทำหน้าที่เพียงถ่ายทอดข้อมูล แต่ทำงานในฐานะเครื่องมือเชิงอำนาจที่ผลิตซ้ำความเกลียดชังและตอกย้ำภาพลักษณ์เหมารวมของฝ่ายตรงข้ามในบริบทชายแดนไทย-กัมพูชา เช่น การใช้คำที่สื่อถึงความด้อยพัฒนา ความไม่ซื่อสัตย์ หรือพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นภัยต่อสังคม กลวิธีนี้มักทำให้กลุ่มเป้าหมายถูกมองเป็น “ผู้อื่น” และถูกลดทอนความเป็นมนุษย์ ตัวอย่างเช่น ข้อความที่ใช้คำว่า “พวกบุกรุก” “เผ่าพันธุ์นี้” หรือ “คุกคามชุมชน” จะทำให้เกิดกำหนดกรอบเชิงลบและ การกระตุ้นอารมณ์ต่อผู้รับสาร

นอกจากการระบุชื่อชาติพันธุ์ กลวิธี การสื่อสารเชิงลบ (Negative framing) ก็เป็นเครื่องมือสำคัญ การเลือกใช้ประโยคหรือโครงสร้างที่เน้นความรุนแรง ความกลัว หรือความขัดแย้ง เช่น การใช้ประโยคกรรมวาจก (Passive voice) หรือการทำให้เป็นคำนาม (Nominalization) เพื่อเลี่ยงการระบุผู้กระทำโดยตรง แต่ยังคงสร้างผลกระทบเชิงอารมณ์ต่อผู้รับสารได้ กลวิธีเหล่านี้ยังทำให้เนื้อหาเป็น “ข้อเท็จจริง” แม้จะมีเจตนาเชิงอคติซ่อนอยู่ งานวิจัยนานาชาติยังยืนยันว่า การจับคู่คำและการเลือกสื่อภาพประกอบ สามารถเสริมแรงความเกลียดชังได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Becker, Scheiber & Jensen, 2025; ElSherief et al., 2021) การใช้คำเปรียบเปรยเช่น “รูมโจมตีเหมือนฝูงสัตว์” หรือการเสียดสีเชิงล้อเลียนอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ ทำให้ผู้รับสารเกิดการกระตุ้นทางอารมณ์ และ ตอกย้ำภาพลักษณ์เชิงลบโดยไม่จำเป็นต้องใช้คำพูดโจมตีตรง ๆ

สรุปได้ว่ากลวิธีภาษาในการสร้างความเกลียดชังในสื่อไทยมีทั้งการ เลือกคำและโครงสร้างประโยค, การใช้คำเปรียบเปรยและเสียดสี และการระบุชาติพันธุ์หรือกลุ่มเป้าหมายโดยตรง การเข้าใจกลยุทธ์เหล่านี้มีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ทฤษฎีการสื่อสารความเกลียดชังและการออกแบบมาตรการลดผลกระทบของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ในสังคมไทย-กัมพูชา

2. กลวิธีภาพและสัญลักษณ์ในการสร้างความเกลียดชัง

ภาพและสัญลักษณ์ในสื่อไทยและสื่อสังคม เป็นเครื่องมือสำคัญที่สื่อสารความเกลียดชังเชิงอารมณ์ได้อย่างทรงพลัง การใช้ภาพประกอบข่าว อินโฟกราฟิก หรือการนำเสนอภาพประกอบข่าว สามารถเสริมแรงความหมายเชิงลบของข้อความได้ ทำให้ผู้รับสารเกิดการกระตุ้นทางอารมณ์และยึดติดกับภาพลักษณ์เหมารวม ของฝ่ายตรงข้ามทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม

ผลการศึกษานี้พบว่า การใช้ภาพและสัญลักษณ์ในสื่อที่เกี่ยวข้องกับประเด็นชายแดนไทย-กัมพูชามีบทบาทสำคัญในการผลิตซ้ำความเกลียดชังและการสร้างภาพ “ฝ่ายตรงข้าม” จากการวิเคราะห์ภาพข่าว ภาพประกอบบทความ และสื่อภาพในแพลตฟอร์มออนไลน์ที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีการใช้สัญลักษณ์

ของชาติ เช่น ธงชาติ แผนที่ และภาพสถานที่เชิงประวัติศาสตร์ ในลักษณะที่เน้นการแบ่งแยก “เรา-เขา” อย่างชัดเจน ภาพเหล่านี้มักถูกจัดวางร่วมกับถ้อยคำหรือพาดหัวข่าวที่สื่อถึงความขัดแย้ง ศักดิ์ศรี และการคุกคาม ซึ่งช่วยเสริมให้ความหมายของภาพถูกตีความไปในทิศทางของความเป็นศัตรู

การศึกษานี้ยังพบรูปแบบการใช้ภาพที่ลดทอนความเป็นมนุษย์ของฝ่ายตรงข้าม เช่น การเลือกใช้ภาพที่แสดงความรุนแรง ความโกลาหล หรือการกระทำที่ถูกต้องตีความว่าเป็นภัยต่อความมั่นคง โดยปราศจากบริบทที่หลากหลายหรือเสียงจากอีกฝ่ายหนึ่ง การจัดวางภาพในลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้รับสารมีแนวโน้มตีความเหตุการณ์ผ่านกรอบอารมณ์เชิงลบมากกว่าการพิจารณาเชิงเหตุผล ผลการวิเคราะห์จากงานวิจัยนี้จึงชี้ให้เห็นว่า ภาพและสัญลักษณ์ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นเพียงองค์ประกอบประกอบข่าว หากแต่เป็นกลไกเชิงวาทกรรมที่ทำงานควบคู่กับภาษาในการสร้างและตอกย้ำความเกลียดชังในบริบทความขัดแย้งชายแดน

งานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่า การเลือกองค์ประกอบภาพ (Visual framing) เช่น การจัดวางสี หน้าที่ตาของตัวละคร หรือมุมกล้อง มีผลต่อการรับรู้ ของผู้รับสารอย่างชัดเจน การใช้สีแดงหรือสีเข้มประกอบกับภาพที่แสดงถึงความรุนแรง สามารถกระตุ้นความโกรธและความกลัวได้มากกว่าข้อความเพียงอย่างเดียว (ElSherief et al., 2018; ElSherief et al., 2021)

นอกจากนี้การใช้สัญลักษณ์และการตีความหมายของเนื้อหาของภาพ (Iconography) ก็เป็นกลยุทธ์ที่พบบ่อยในการสร้าง คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ในบริบทชายแดนไทย-กัมพูชา เช่น การใช้สัญลักษณ์ชาติพันธุ์ หรือภาพที่สื่อถึงการรุกรานหรือความขัดแย้ง เพื่อทำให้กลุ่มเป้าหมายถูกมองเป็น “ภัย” หรือ “ศัตรู” ของชุมชน การจัดองค์ประกอบภาพเหล่านี้ทำให้ผู้รับสารตีความความหมายเชิงลบแม้ไม่มีข้อความโจมตีตรง ๆ อยู่ในภาพ

อีกกลยุทธ์หนึ่งคือ การใช้ภาพประกอบร่วมกับข้อความเสียดสีหรือเปรียบเปรย ซึ่งช่วยเพิ่มความรุนแรงเชิงอารมณ์และ การบ่งคับของภาพลักษณ์เหมารวม สีหรัักษ์, ปักษาสุข และ ตุ่มฉินจินดา (2025) พบว่าการจับคู่ระหว่างภาพและคำเสียดสีทำให้ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ในสื่อไทยมีประสิทธิภาพสูงกว่าข้อความหรือภาพเดียว ๆ เทคนิคนี้ยังสะท้อนถึงการใช่วาทกรรมหลายรูปแบบ เพื่อสร้างผลกระทบเชิงอารมณ์และความหมายเชิงลึกต่อผู้รับสาร

สรุปได้ว่ากลวิธีภาพและสัญลักษณ์มีบทบาทเสริมความเกลียดชังและความรุนแรงทางอารมณ์ในสื่อไทย การวิเคราะห์วาทกรรมหลายรูปแบบจึงสำคัญต่อการทำความเข้าใจกลไกการสื่อสารความเกลียดชัง การเข้าใจกลยุทธเหล่านี้ช่วยให้สามารถออกแบบมาตรการลดผลกระทบของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ผ่านการกำกับสื่อและนโยบายสื่อสารสาธารณะในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาได้อย่างเหมาะสม

3. การประเมินผลกระทบต่อผู้รับสารและทัศนคติ: กรณีไทย-กัมพูชา

การประเมินผลกระทบของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ต่อผู้รับสารเป็นขั้นตอนสำคัญในการทำความเข้าใจว่าข้อความและภาพเชิงลบในสื่อไทยมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมอย่างไร งานวิจัยเชิงคุณภาพชี้ให้เห็นว่าผู้รับสารในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชามีแนวโน้มรับข้อมูลผ่านกรอบคิดที่ถูกสร้างโดยสื่ออย่างมีนัยสำคัญ ข้อมูล

จากสื่อสังคม และสื่อกระแสหลักพบว่า การรับสารซ้ำจากจากโพสต์หรือข่าวที่มีกรอบเชิงลบสามารถเสริมสร้างภาพลักษณ์เหมารวม และความเกลียดชังต่อกลุ่มชาติพันธุ์ของฝ่ายตรงข้ามได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข่าว สื่อออนไลน์ และปฏิสัมพันธ์ของผู้รับสารที่คัดเลือกในการวิจัยนี้ พบว่ากลวิธีภาษา ภาพ และสัญลักษณ์ที่ใช้ในบริบทข้อพิพาทชายแดนไทย-กัมพูชามีผลกระทบต่อทัศนคติของผู้รับสารอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้รับสารมีแนวโน้มรับรู้ฝ่ายตรงข้ามผ่านกรอบอารมณ์เชิงลบมากกว่าการพิจารณาเชิงเหตุผล โดยเฉพาะเมื่อเนื้อหาสื่อเน้นถ้อยคำที่ลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ การใช้ภาพเชิงสัญลักษณ์ที่ตอกย้ำความเป็นศัตรู และการจัดวางเหตุการณ์ในลักษณะที่แบ่งแยก “เรา-เขา” อย่างชัดเจน

การศึกษานี้ยังพบว่า การรับสารในลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการสร้างความรู้สึกร่วมทางศีลธรรม (Moral alignment) กับฝ่ายของตนเอง ขณะเดียวกันก็เพิ่มระดับความไม่ไว้วางใจและการเหมารวมต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ผู้รับสารจำนวนมากมีแนวโน้มตีความข้อพิพาทในกรอบความถูก-ผิดของชาติ มากกว่าการมองเห็นผลกระทบต่อประชาชนหรือความเป็นไปได้ของการอยู่ร่วมกันในระยะยาว ผลกระทบเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า กลวิธีการสื่อสารที่ปรากฏในข้อมูลของงานวิจัยนี้ไม่ได้เพียงโน้มน้าวความคิดเห็นเฉพาะหน้า หากแต่มีส่วนในการกำหนดทัศนคติและกรอบการรับรู้ของผู้รับสารต่อความขัดแย้งชายแดนอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบในงานศึกษาด้านสื่อและความเกลียดชังบางชิ้น แต่มีลักษณะเฉพาะในบริบทไทย-กัมพูชาที่งานวิจัยนี้ช่วยทำให้เห็นอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

งานวิจัยของ Ermiida (2023) ระบุว่า การสื่อสารผ่าน วาทกรรมหลายรูปแบบไม่เพียงทำให้ผู้รับสารตีความฝ่ายตรงข้ามเป็น “ผู้อื่น” แต่ยังสร้างการกระตุ้นทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจและความรู้สึกของผู้รับสารอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น การดูภาพข่าวที่แสดงถึงความรุนแรงประกอบข้อความที่เสียดสีชาติพันธุ์ ทำให้เกิดทั้งความกลัวและความโกรธในระดับบุคคล ซึ่งสามารถสะท้อนออกมาในพฤติกรรมการแบ่งฝ่ายหรือการต่อต้านทางสังคม

นอกจากนี้การวิจัยในไทยยังพบว่าผู้รับสารบางกลุ่มเกิดอคติในการยืนยัน (Confirmation bias) ต่อความเชื่อเดิมเกี่ยวกับความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม ทำให้คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง มีผลกระทบต่อทัศนคติอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (สีหรัักษ์, ปึกษาสุข & ตัณณจินดา, 2025) การสื่อสารซ้ำจากในสื่อออนไลน์และการใช้คำหรือภาพที่ทำให้เกิดกรอบทางอารมณ์ส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ร่วมกัน (Collective perception) ที่ยึดติดกับภาพลักษณ์เหมารวมของฝ่ายตรงข้าม และอาจทำให้เกิดความตึงเครียดทางสังคมแม้เหตุการณ์จริงจะไม่รุนแรงเท่าที่สื่อรายงาน

ในเชิงนโยบายการเข้าใจผลกระทบต่อผู้รับสารช่วยให้สามารถพัฒนาแนวทางลดผลกระทบของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ผ่านการจัดการสื่อและการศึกษาเชิงสื่อสารได้ งานวิจัยของ Van Dijk (2020) และ Becker, Scheiber & Jensen (2025) ชี้ว่าการให้ความรู้แก่ประชาชนและการออกแบบสื่อที่มีกรอบเป็นกลางสามารถลดการกระตุ้นทางอารมณ์และความเกลียดชังต่อฝ่ายตรงข้ามได้ การประเมินผลกระทบเช่นนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจและการจัดการความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดน

สรุปได้ว่าการประเมินผลกระทบต่อผู้รับสารและทัศนคติในบริบทไทย-กัมพูชา ชี้ให้เห็นว่าภาษาและภาพในสื่อไทยสามารถส่งผลต่อการรับรู้ อารมณ์และ พฤติกรรมของผู้รับสาร การวิเคราะห์เชิงลึกช่วยให้สามารถเสนอแนวทางนโยบายและมาตรการสื่อสารเพื่อลดผลกระทบของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ในพื้นที่ชายแดนได้อย่างเหมาะสม

5.อภิปรายผล

1. การตีความตามทฤษฎี

การวิเคราะห์วาทกรรมความเกลียดชังในสื่อไทยที่เกี่ยวข้องกับชายแดนไทย-กัมพูชาสามารถตีความได้ผ่าน การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis -CDA) และ สัญลักษณ์สังคม เพื่อทำความเข้าใจกลไกการสร้างความหมายและอำนาจผ่านภาษาและภาพ (Van Dijk, 2020; Kress & van Leeuwen, 2021) การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ช่วยให้เรามองเห็นว่าภาษาและภาพในสื่อไม่เป็นกลาง แต่เป็นเครื่องมือทางอำนาจที่สื่อสารความเชื่อและอคติทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม ส่วนสัญลักษณ์สังคมช่วยวิเคราะห์การใช้สัญลักษณ์ และ รูปแบบที่หลากหลายที่เสริมสร้างความหมายเชิงอารมณ์และเชิงอัตลักษณ์

จากการวิเคราะห์พบว่ากลวิธีภาษาและภาพในสื่อไทยสร้างความเป็นผู้อื่นอย่างชัดเจน ซึ่งทำให้ฝ่ายตรงข้ามทางชาติพันธุ์ถูกมองเป็นกลุ่มที่แตกต่างและ “ด้อยกว่า” ทั้งในเชิงคุณธรรม วัฒนธรรม และความสามารถทางสังคม (Chimkhilai & Panyametheekul, 2024) ตัวอย่างเช่น การใช้คำเปรียบเปรย เสียดสี หรือการระบุชาติพันธุ์ร่วมกับภาพที่แสดงถึงความรุนแรงหรือการบุกรุก ทำให้กลุ่มเป้าหมายถูกทำให้เป็นชายขอบ(marginalize) และลดทอนความเป็นมนุษย์ของพวกเขา

การตีความตามการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ยังชี้ว่า การสร้างกรอบเชิงลบเป็นกลไกสำคัญในการสร้างและเสริมความเกลียดชัง งานวิจัยของ Hemtanon, Phetkrachang & Yangyuen (2024) พบว่าการเลือกใช้โครงสร้างประโยคและคำศัพท์เฉพาะสามารถทำให้ข้อความปรากฏเป็นข้อเท็จจริง แม้ในความเป็นจริงจะมีเจตนาเชิงอคติซ่อนอยู่ การสร้างกรอบ เช่นนี้ทำให้ผู้รับสารเกิดการรับรู้ ที่เป็นอคติ ต่อกลุ่มชาติพันธุ์ฝ่ายตรงข้าม และยกระดับการกระตุ้นอารมณ์เช่น ความโกรธ ความกลัว หรือความรังเกียจ

ในแง่สัญลักษณ์สังคมการวิเคราะห์สัญลักษณ์และองค์ประกอบภาพเผยให้เห็นว่ารูปแบบที่หลากหลายเป็นกลไกเสริมให้ความหมายเชิงลบเข้มข้นยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น การใช้สีแดงหรือสีเข้มประกอบกับการนำเสนอภาพประกอบข่าว เสียดสีชาติพันธุ์ ทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกร่วมกับอารมณ์เชิงลบ และ ตอกย้ำแบบแผนเดิมๆ ของฝ่ายตรงข้าม (Becker, Scheiber & Jensen, 2025; ElSherief et al., 2021)

สรุปได้ว่า การตีความตามทฤษฎีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ และสัญลักษณ์สังคม ชี้ให้เห็นว่า สื่อไทยสร้างผู้อื่นและ ทำให้เป็นชายขอบฝ่ายตรงข้ามผ่านการเลือกภาษา การสร้างกรอบ เชิงลบ และการใช้ภาพและสัญลักษณ์ที่เสริมแรงอารมณ์เชิงลบ การวิเคราะห์เชิงทฤษฎีนี้ช่วยให้เข้าใจกลไกการสร้างวาทกรรมความเกลียดชัง

และเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรการลดผลกระทบของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับบริบทสากล

การวิเคราะห์วาทกรรมความเกลียดชังในสื่อไทยในบริบทชายแดนไทย-กัมพูชา สามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์เดียวกันในบริบทสากล งานวิจัยนานาชาติชี้ให้เห็นว่ากลวิธีสร้าง คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ผ่านภาษาและภาพมีลักษณะร่วมหลายประการ แต่แตกต่างกันรายละเอียดตามบริบทสังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ (Ermida, 2023; Van Dijk, 2020)

ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์สื่อในยุโรปและตะวันออกกลางพบว่า คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ส่วนใหญ่ใช้กลวิธี ทำให้เป็นผู้อื่นและทำให้เป็นชายขอบ เช่นเดียวกับสื่อไทย แต่รูปแบบการสื่อสารเชิงภาพและสัญลักษณ์มีความเฉพาะทางตามบริบทวัฒนธรรมและสัญลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของแต่ละพื้นที่ (ElSherief et al., 2021) ในบางกรณี การใช้การนำเสนอภาพประกอบข่าว และอินโฟกราฟฟิกในยุโรปเน้นเรื่องความถูกต้องทางการเมืองและสร้างกรอบทางการเมือง ขณะที่ในไทย การสร้างกรอบ มักเน้นอัตลักษณ์ชาติพันธุ์และความขัดแย้งชายแดน

อีกตัวอย่างที่น่าสนใจคือการใช้วาทกรรมหลายรูปแบบ ในสื่อสังคมออนไลน์ การเปรียบเทียบระหว่างไทยกับสหรัฐฯ พบว่า การจับคู่คำและภาพเพื่อสร้างผลกระทบทางอารมณ์เป็นเทคนิคที่เหมือนกัน แต่สัญลักษณ์และการเลือกภาพแตกต่างกันตามบริบทประวัติศาสตร์และโครงสร้างอำนาจทางสังคม (Becker, Scheiber & Jensen, 2025; Chimkhilai & Panyametheekul, 2024) การเปรียบเทียบนี้ช่วยให้เข้าใจว่าปรากฏการณ์ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในไทย แต่มีรูปแบบเชิงสากลที่ใช้กลวิธีทางภาษาและภาพเพื่อ ตอกย้ำภาพลักษณ์เชิงลบและความเกลียดชัง

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบยังเผยให้เห็นว่า การสร้างให้เป็นผู้อื่น และ เป็นชายขอบเป็นกลไกสำคัญในทุกบริบท แต่ผลกระทบต่อการรับรู้ และ พฤติกรรม ของผู้รับสารอาจแตกต่างกันตามระดับการว่าจ้าง ของสื่อ การศึกษาเชิงเปรียบเทียบช่วยให้การวิเคราะห์สื่อไทยมีมิติทางทฤษฎีที่เข้มแข็ง และสามารถเสนอแนวทางการจัดการความขัดแย้งและ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ได้อย่างเหมาะสมตามมาตรฐานสากล (Kress & van Leeuwen, 2021; Ermida, 2023)

สรุปได้ว่าการเปรียบเทียบบริบทสากลทำให้เห็นว่า กลวิธีสร้างความเกลียดชังในสื่อไทย ทั้งภาษาและภาพมีลักษณะร่วมกับปรากฏการณ์ในต่างประเทศ แต่มีเอกลักษณ์ที่สะท้อนบริบทชายแดนไทย-กัมพูชา การเข้าใจบริบทสากลช่วยให้การวิเคราะห์สื่อไทยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และชี้แนะทางการจัดการ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ที่เหมาะสมและเชื่อมโยงกับมาตรฐานสากล

3. ผลกระทบเชิงสังคม

การวิเคราะห์ผลกระทบเชิงสังคมของวาทกรรมความเกลียดชังในสื่อไทยต่อชายแดนไทย-กัมพูชาเผยให้เห็นว่าภาษาและภาพในสื่อสามารถสร้างอิทธิพลต่อหลายระดับ ตั้งแต่ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและรัฐ ไปจนถึง การ

รับรู้ของประชาชนชายแดน และแนวทางสื่อสารสาธารณะ (Van Dijk, 2020; Chimkhilai & Panyametheekul, 2024)

ประการแรก ต่อความสัมพันธ์ชายแดนไทย-กัมพูชา การปรากฏของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ในสื่อไทยสามารถเพิ่มความตึงเครียดระหว่างชุมชนชายแดนและกระทบต่อการร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคม งานวิจัยพบว่าข้อความหรือภาพที่เน้นการบุกรุกหรือการละเมิดอธิปไตย สามารถสร้าง การรับรู้ฝ่ายตรงข้ามเป็นภัย ซึ่งส่งผลต่อการลดทอนความไว้วางใจและความร่วมมือระหว่างชุมชน (Hemtanon, Phetkrachang & Yangyuen, 2024)

ประการที่สอง ต่อการรับรู้ของประชาชนชายแดน สื่อที่มีการสร้างกรอบ เชิงลบและใช้ภาพเสียดสีชาติพันธุ์ ทำให้ประชาชนชายแดนเกิด การรับรู้ที่บิดเบือนต่อกลุ่มชาติพันธุ์กัมพูชา ส่งผลให้เกิดแบบแผนความคิด อคติและการกระตุ้นอารมณ์ เช่น ความกลัว ความโกรธ และความรังเกียจ (Becker, Scheiber & Jensen, 2025; ElSherief et al., 2021) ผลกระทบเหล่านี้ไม่เพียงเกิดในระดับบุคคล แต่ยังสะท้อนออกมาเป็นทัศนคติร่วมของชุมชน ซึ่งอาจกระทบต่อ ความสามัคคีทางสังคม (social cohesion) และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ประการที่สาม ต่อแนวทางสื่อสารสังคมและนโยบาย การปรากฏของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการออกแบบสื่อและนโยบายสาธารณะที่สามารถลดผลกระทบทางลบ การวิจัยนานาชาติพบว่า การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการสื่อสารเชิงวิพากษ์ (media literacy) และการพัฒนารอบการ รายงานข่าวที่มีการสร้างกรอบเป็นกลาง สามารถลดการกระตุ้นทางอารมณ์และอคติ ของผู้รับสารได้ (Ermida, 2023; Kress & van Leeuwen, 2021) ในบริบทไทย การสร้างมาตรการสื่อสารชายแดน เช่น การเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นกลางและสร้างความเข้าใจระหว่างชาติพันธุ์ สามารถช่วยลดผลกระทบของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนชายแดน

สรุปได้ว่าผลกระทบเชิงสังคมของวาทกรรมความเกลียดชังในสื่อไทยต่อชายแดนไทย-กัมพูชา ครอบคลุมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและรัฐ การรับรู้และทัศนคติของประชาชนชายแดน และแนวทางสื่อสารสาธารณะ การเข้าใจผลกระทบเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาแนวทางนโยบายและมาตรการลดผลกระทบของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

สรุป

บทความนี้ศึกษาการสร้างวาทกรรมความเกลียดชังในสื่อไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา โดยมุ่งวิเคราะห์ ภาษาและภาพ ที่ถูกใช้ในการสื่อสารลักษณะเชิงลบต่อกลุ่มชาติพันธุ์ฝ่ายตรงข้าม รวมถึง ผลกระทบต่อการรับรู้ของประชาชนชายแดนและความสัมพันธ์ระหว่างชาติ ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีทางภาษา เช่น การใช้คำเปรียบเปรย เสียดสี หรือระบุชาติพันธุ์ ช่วยสร้าง ให้เป็นผู้อื่นและ ทำให้เป็นชายขอบของฝ่ายตรงข้าม ภาพและสัญลักษณ์ในสื่อ เช่น การใช้สีเข้ม รูปภาพความรุนแรง หรือมุขตลกเชิงเสียดสี ช่วยเพิ่มการกระตุ้นทางอารมณ์และ

บังคับของภาพลักษณ์เหมารวม การประเมินผลกระทบต่อผู้รับสารเผยให้เห็นว่า คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชนชายแดน, กระทบต่อความสัมพันธ์ชายแดนไทย-กัมพูชา และอาจทำให้เกิดความตึงเครียดทางสังคมและลดความสมานฉันท์ของชุมชน บทวิเคราะห์เชิงทฤษฎีผ่านการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ และศาสตร์สังคมชี้ให้เห็นว่าภาษาและภาพในสื่อไทยไม่ได้เป็นกลาง แต่เป็นเครื่องมือในการสร้างอำนาจและ ตอกย้ำภาพลักษณ์เชิงลบการเปรียบเทียบกับบริบทสากลเผยว่า กลวิธีทางภาษาและ วาทกรรมหลายรูปแบบในไทยมีลักษณะร่วมกับต่างประเทศ แต่มีเอกลักษณ์ที่สะท้อนบริบทชายแดนไทย-กัมพูชา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการจัดการ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง

1. การสร้างกรอบการสื่อสารที่เป็นกลางและปรับภาษา เพื่อบรรเทาผลกระทบของ คำพูดที่แสดงความเกลียดชัง ต่อความสัมพันธ์ชายแดนและ การรับรู้ของประชาชน การสร้างกรอบการสื่อสารที่เป็นกลางและปรับภาษาให้เหมาะสมถือเป็นขั้นตอนสำคัญ รัฐและสื่อควรพัฒนานโยบายการรายงานข่าวที่เน้นความเที่ยงตรง สมดุล และเป็นกลาง โดยเฉพาะในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์และความขัดแย้งชายแดน นอกจากนี้ การอบรมและพัฒนาศักยภาพนักข่าวในการใช้ภาษาเชิงอารมณ์ต่ำ (Low-emotional language) และหลีกเลี่ยงคำเปรียบเปรยหรือเสียดสีเชิงชาติพันธุ์ จะช่วยลดการสร้าง การรับรู้ลบต่อฝ่ายตรงข้ามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการภาพและสัญลักษณ์ในสื่อเป็นกลไกสำคัญในการสร้างอารมณ์ การรับรู้ และภาพลักษณ์เหมารวมของกลุ่มบุคคลหรือสังคม ดังนั้น การกำกับและออกแบบภาพในสื่อจึงควรยึดหลักจริยธรรมทางภาพและความรับผิดชอบทางสัญลักษณ์อย่างเคร่งครัด สื่อควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาพหรือสัญลักษณ์ที่ตอกย้ำความรุนแรง ทำให้เกิดการลดทอนคุณค่า หรือปลุกกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มเปราะบางไปอยู่ชายขอบของสังคม พร้อมทั้งควรพัฒนาการใช้ภาพประกอบข่าวและอินโฟกราฟิกที่มีกรอบการนำเสนออย่างเป็นกลาง เพื่อเปิดพื้นที่ให้ผู้รับสารสามารถตีความข้อมูลบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง โดยไม่ถูกชี้นำหรือสร้างอคติจากการนำเสนอของสื่อ

3. การพัฒนาความรู้ด้านสื่อและการรับสาร การเสริมสร้างความรู้ด้านสื่อให้แก่ประชาชนในพื้นที่ชายแดนเป็นกลยุทธ์สำคัญในการลดความเปราะบางต่อการสื่อสารที่บิดเบือน การอบรมด้านความรู้เท่าทันสื่อจะช่วยให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์เนื้อหา ข้อความ และภาพอย่างมีวิจารณญาณ เข้าใจเทคนิคการจัดกรอบการนำเสนอข่าว และสามารถระบุการใช้ถ้อยคำหรือสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเกลียดชังหรือการเหมารวมเชิงลบได้อย่างชัดเจน ผลจากการพัฒนาความรู้ด้านสื่อจะช่วยลดการเร้าอารมณ์และอคติต่อฝ่ายตรงข้าม พร้อมทั้งส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้องต่อความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในพื้นที่ชายแดน

4. การออกแบบมาตรการสื่อสารชายแดนและนโยบายระหว่างรัฐในระดับนโยบาย การจัดตั้งกลไกการสื่อสารที่เป็นระบบระหว่างชุมชนชายแดนกับหน่วยงานรัฐมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการลดความตึงเครียดและป้องกันความขัดแย้ง การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นกลางและตรวจสอบได้ระหว่างฝ่ายไทยและกัมพูชา รวมถึงการเฝ้าระวังและจัดการถ้อยคำที่แสดงความเกลียดชังในสื่อออนไลน์ จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดสถานการณ์ลุกลามหรือทวีความ

รุนแรง มาตรการความร่วมมือในระดับรัฐยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างชุมชนชายแดน ตลอดจนส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นทางสังคมและความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว

5. การวิจัยและการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง การประเมินและติดตามผลของปรากฏการณ์ถ้อยคำที่แสดงความเกลียดชังอย่างต่อเนื่องเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อประสิทธิผลของมาตรการและนโยบาย การใช้การวิจัยเชิงระยะยาวและการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อติดตามแนวโน้มการสื่อสารเชิงลบในสื่อกระแสหลักและสื่อสังคมออนไลน์ จะช่วยให้สามารถปรับปรุงนโยบายและมาตรการได้อย่างทันทั่วทั้งที่ การวิจัยอย่างต่อเนื่องยังช่วยสร้างองค์ความรู้เชิงทฤษฎีและแนวทางเชิงปฏิบัติที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับประเทศอื่นที่มีบริบทชายแดน ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- สีหรัักษ์, ป., ปึกษาสุข, อ., & ตั้มณิจินดา, อ. (2025). กลวิธีความไม่สุภาพในข้อความกลั่นแกล้งบนสื่อสังคมออนไลน์ภาษาไทย. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 25(1), 54–83.
<https://doi.org/10.64731/jla.v25i1.281707>
- ศรีรัักษ์, ส. (2025). การศึกษาพัฒนาการและการผลิตซ้ำของ “ความเกลียดชัง” ในสังคมไทย. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 8(2), A31–A45. Retrieved from https://so02.tci-thaijo.org/index.php/human_dru/article/view/278368 ThaiJo
- Becker, A., Scheiber, D., & Jensen, M. (Eds.). (2025). Imagery of Hate Online. Open Book Publishers.
- Chimkhilai, P., & Panyametheekul, S. (2024). Hate speech in YouTube comments on Rohingya refugees in Thailand and Syrian refugees in Europe. LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network, 17(1), 133–161. Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/LEARN/article/view/270379> Thai Journal Online
- Chutintharanon, T., & Panpeng, K. (2023). Theatre in education for knowledge enhancement of Hate speech reproduction through online media for Thai youth. Thammasat Journal. Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/tujo/article/view/275204> Thai Journal Online
- Eakwilai, W., Soommat, K., Phansawang, J., & Phongsuwan, R. (2021). Peaceful-Oriented Communication for Reduction of Hate speech Abused by Thai Youth in the 21st Century. Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, 10(1), 645–655. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJMBU/article/view/247748> ThaiJo

- ElSherief, M., Kulkarni, V., Nguyen, D., Wang, W. Y., & Belding, E. (2018). Hate lingo: A target-based linguistic analysis of Hate speech in social media. arXiv. Retrieved from <https://arxiv.org/abs/1804.04257> arXiv
- ElSherief, M., Ziems, C., Muchlinski, D., Anupindi, V., Seybolt, J., De Choudhury, M., & Yang, D. (2021). Latent hatred: A benchmark for understanding implicit Hate speech. arXiv. Retrieved from <https://arxiv.org/abs/2109.05322> arXiv
- Ermida, I. (Ed.). (2023). Hate speech in Social Media: Linguistic Approaches. Springer.
- Hemtanon, S., Phetkrachang, K., & Yangyuen, W. (2024). Identifying text-based online Thai hate speech in social media. *Journal of Information Science Research and Practice*, 42(4), 44–56. <https://doi.org/10.14456/jiskku.2024.27>
- Maity, K., Poornash, A. S., Bhattacharya, S., Phosit, S., Kongsamlit, S., Saha, S., & Pasupa, K. (2024). HateThaiSent: Sentiment-aided Hate speech detection in Thai language. *IEEE Transactions on Computational Social Systems* (in press).
- Pasupa, K., Karnbanjob, W., & Aksornsiri, M. (2022). Hate speech detection in Thai social media with ordinal-imbalanced text classification. In *Proceedings of the 19th International Joint Conference on Computer Science and Software Engineering (JCSSE)*, 22–25 June 2022, Bangkok, Thailand.
- Rahman, M. Z., & Ferdous, N. (2024). Role of misinformation and Hate speech on social media in communal violence: The Indian context. *ASEAN Journal of Research*, 2(1). Retrieved from <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/KMR/article/view/270184> Thai Journal Online
- Sangsawat, R. (2024). Hate speech: Transmitting hatred on online social media to criminal acts. *Journal of Social Work and Social Administration*, 32(1), 62–88. Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/swjournal/article/view/267547> Thai Journal Online
- Sukhamsri, S. (2025). Toxicity posts and hateful comments detection in Thai language using supervised ensemble classification. *RMUTL Engineering Journal*. <https://doi.org/10.14456/rmutlengj.2025.1>
- United Nations. (n.d.). Addressing Hate speech through education: A guide for policy makers. United Nations. Retrieved from https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/publications-and-resources/Addressing_hate_speech_through_education_A_guide_for_policy_makers.pdf